

NYT OM MILJØ & UDVIKLING

Februar 2011 • Nr. 71

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling er et samarbejde mellem 22 danske miljø- og udviklingsorganisationer.

92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i verden.

Carlos G. Vallecillo / WWF-Canon

Indhold

Hvor er miljø og udvikling i valgkampen?	2	Bindende mål for energibesparelser ønskes	7
Uambitiøs og planløs klima- og energipolitik.....	2	EU-energitopmøde uden ny energi	7
Klima-aktivister og politikere skal smøge ærmerne op	3	Stigende fødevarepriser – en global udfordring der må løses	8
Danmarks Sputnik-øjeblik er her	4	Kan energiudnyttelse af biomasse være bæredygtigt?.....	9
Skat på finansielle transaktioner – til klimatilpasning og udvikling	5	Arrangementer	11
Vækst og beskæftigelse – hvor er de fattigste?	6		

Hvor er miljø og udvikling i valgkampen?

Af Troels Dam Christensen, koordinator for 92-gruppen

Valgkampen er skudt i gang, det er de færreste i tvivl om. Nyhedsfladerne er fyldt med snak om efterløn, sikring af vores egen velfærd i fremtiden og økonomisk ansvarlighed. Men hvor er debatten om den globale ansvarlighed? - Hvordan vi i Danmark skal forholde os til de store udfordringer, verden står overfor. Hvad det er for et Danmark vi skal bygge for at det bliver et globalt bæredygtigt samfund. Hvor er miljø, klima og udviklingsspørgsmålene i debatten?

“Nyhedsfladerne er fyldt med snak om efterløn, sikring af vores egen velfærd i fremtiden og økonomisk ansvarlighed. Men hvor er debatten om den globale ansvarlighed?”

Hvad skal Danmark f.eks. gøre for at sikre, at der ikke fortsat er op mod en milliard mennesker der sulter, og at en langt højere del af verdens befolkning lever i umenneskelig fattigdom? Hvordan kan det være, at vi i dag, hvor vi er rigere end nogensinde, kun har råd til at give ca. halvdelen af den udviklings- og miljøbistand, vi gav i 2001?

Og hvor er klimaudfordringen henne i debatten? Den udfordring som i langt højere

grad end efterlønnen kommer til at forme vores fælles fremtid? Hvordan skal Danmark imødekomme klimakrisen og bidrage til løsningen?

Nej, så vil vi hellere snakke om, hvordan vi sikrer vores egen snævre velbjergethed i fremtiden. Er det virkelig sådan, at jo rigere vi bliver, jo mere optaget bliver vi af at holde på den rigdom og ikke andet?

Men selv hvis vi ser selvisk på det, er der ingen vej udenom de globale udfordringer. En fortsat og voksende ulighed i verden vil skabe konflikter, krige og flygtningestrømme vi ikke kan holde os fri af. Klimaændringerne og deres konsekvenser respekterer heller ikke landegrænser. Og er det ikke sådan, at vores fremtidige velfærd netop skal være knyttet til udviklingen af et erhvervsliv, der kan være med til at levere løsninger på de globale udfordringer?

“[...] selv hvis vi ser selvisk på det, er der ingen vej udenom de globale udfordringer.”

Så vågn op Danmark – og find det globale perspektiv i valgkampen, både for vores egen og verdens skyld.

Uambitiøs og planløs klima- og energipolitik

Tarjei Haaland, klima- og energimedarbejder i Greenpeace

Nu er der snart gået fem måneder, siden Klimakommissionen efter to et halvt års arbejde fremlagde deres rapport. En rapport der dokumenterer, at Danmark kan blive ikke alene helt uafhængig af fossile brændsler i 2050, men kan blive det ved at omstille

energisystemet til 100 pct. vedvarende energi. Med andre ord en omstilling som hverken omfatter kulkraft med CO2-lagring (CCS) eller atomkraft.

Nu venter alle på, at regeringen kan blive internt enig med sig selv om det opfølgende udspil, som har været udsat i flere omgange, og som senest udmeldt vil ”komme i løbet af foråret”.

Ser man på regeringens klima- og energipolitik siden 2001, så må konstateres, at den har været særdeles uambitiøs og planløs.

Regeringen har ikke fremlagt en plan for, hvordan Danmark skal opfylde det EU-fastsatte målt om 20 pct. reduktion af udslippet af drivhusgasser i de ikke-kvotebelagte sektorer i 2020

”Ser man på regeringens klima- og energipolitik siden 2001, så må konstateres, at den har været særdeles uambitiøs og planløs.”

Regeringen har som den eneste konkrete reaktion på Klimakommissionens rapport efter 9 måneders nølen meddelt at ville støtte, at EU unilateralt hæver sit reduktionsmål til 30 pct. i 2020. Men hvordan regeringen forestiller sig at efterleve et højere EU-mål i Danmark er der ikke skyggen af en plan for.

Dertil kommer, at regeringen end ikke har erkendt, at Danmark - ligesom resten af i-landene - reelt skal reducere drivhusgasudslippet med mindst 40 pct. i 2020, hvis

det med rimelig sandsynlighed skal sikres, at den globale temperaturstigning kan holdes under to grader.

”Klima- og energiministeren annoncerede [...] sidste år [...], at nu skulle kullene ud de store byer. Det er ikke blevet fulgt op med et eneste stykke papir, der viser hvornår eller hvordan.”

Regeringen fastholdte i forbindelse med energiforliget i 2008 et uambitiøst mål om, at bruttoenergiforbruget i 2020 kun skal være nedbragt med 4 pct. i 2020 i forhold til 2006. Oppositionen var ikke tilfreds med dette og de 4 oppositionspartier vil i deres ”KlimaDanmark 2050 – en energivision” reducere bruttoenergiforbruget med 16 pct. i 2020.

Klima- og energiministeren annoncerede i oktober sidste år i Jyllands-Posten, at nu skulle kullene ud de store byer. Det er ikke blevet fulgt op med et eneste stykke papir, der viser hvornår eller hvordan.

Tværtimod kom udmeldingen kun et par dage efter miljøministerens EU-lovstridige godkendelse af DONG Energy’s plan om, at Avedøre værket blok 2 – der i dag anvender biomasse og naturgas – kan omstilles til at fyre med kul!

Klima-aktivister og politikere skal smøge ærmerne op

Af Mattias Söderberg, klimarådgiver, Folkekirkens Nødhjælp

De fleste klimaforkæmpere åndede lettede op efter klimatopmødet i december i Mexico (COP16). Verdens lande havde vist, at FN systemet kan levere resultater - også på klimaområdet. Men efter glæden har lagt sig, breder der sig en følelse af alvor. Klimaaftalen fra Mexico leder ikke verden til et bedre klima, men er derimod en aftale om, hvordan forhandlingerne kan fortsætte

og forhåbentlig levere et mere ambitiøst resultat engang i fremtiden.

”Klimakampen fortsætter. Indtil videre lever alle på den gode atmosfære fra Mexico, men det er tid til at smøge ærmerne op og komme i arbejdstøjet.”

Beslutningsteksten fra COP16 indeholder en lang række deadlines og vigtige diskus-

sioner, som er skubbet til fremtidige forhandlinger. I løbet af 2011 skal for eksempel den klimafond, som blev etableret på COP16, endeligt udformes, og den nyetablerede klimatilpasningskomité skal have en arbejdsbeskrivelse.

”Hvis ambitionsniveauet ved COP17 ikke blot skal blive en gentagelse af niveauet fra COP16, skal der fyres op under forhandlingerne i 2011.”

Det er vigtigt, at 2011 ikke kun kommer til at handle om tekniske diskussioner om detaljer i udmøntningen af beslutningerne fra COP16. De store og svære klimaspørgsmål, som for eksempel at opnå enighed om et samlet globalt reduktionsmål for drivhusgasserne, et årstal for hvornår udslippene skal toppe, og hvordan den store finansiering af klimatiltagene skal mobiliseres, er alle blevet udskudt til næste klimatopmøde i Sydafrika (COP17). Det samme er den juridiske udformning af en kommende klimaafale.

Hvis ambitionsniveauet ved COP17 ikke blot skal blive en gentagelse af niveauet fra COP16, skal der fyres op under forhandlingerne i 2011.

Der skal ikke blot diskuteres detaljer for den nye klimafonds beslutningsprocedurer, men også hvordan der reelt kommer penge i fonden. Ligesom der for alvor skal tages fat på problemet med det nuværende ”gigaton gap” - det faktum at de nuværende aftalte drivhusgasreduktioner er meget langt fra, hvad der skal til, for at undgå farlige klimaændringer.

Klimakampen fortsætter. Indtil videre lever alle på den gode atmosfære fra Mexico, men det er tid til at smøge ærmerne op og komme i arbejdstøjet. Det gælder både klimaaktivister, forhandlere, politikere og ministre, der skal sikre, at ambitionerne for COP17 bliver betydeligt højere end ved det seneste topmøde.

Danmarks Sputnik-øjeblik er her

Af Gitte Seeberg, generalsekretær i WWF Verdensnaturfonden

Da russerne sendte Sputnik i kredsløb om jorden, kom det som et chok. Amerikanerne troede, de stod teknologisk stærkest. Men de blev overhalet. I dags parallel til 1957 er, at vi i Danmark åbenbart ikke kan forestille os, vi kan blive overhalet af udviklingen inden for grøn teknologi. Det er jo os med vindmølleeventyret, og desuden ligger danske clean tech virksomheder på en eftertragtet førsteplads foran lande som Brasilien, Tyskland og Kina.

”Det er ikke længere et spørgsmål om, vi bevæger os ind i en fossilfri fremtid, men snarere med hvilken hast, det vil ske, og hvem der vil føre an i denne udvikling.”

Men strategien er farlig. Danmarks førerposition kan nemlig hurtigt forsvinde. Det er ikke længere et spørgsmål om, vi bevæger os ind i en fossilfri fremtid, men snarere

med hvilken hast, det vil ske, og hvem der vil føre an i denne udvikling.

”[...]den nation som fører an i udviklingen af alternative energikilder, også være den nation, der fører an i verden”.

Det er også konklusionen i WWF's dugfriske *The Energy Report*. Den viser i detaljer, hvordan hele verden kan blive fossilfri inden 2050. Visionen er et elsamfund, hvor strømmen bl.a. vil komme fra vind, sol, vand eller bølger. Biomassen vil være bæredygtig, så hverken fødevarer eller biodiversitet forringes. Samfundet skal energieffektiviseres, herunder vores bygninger som er store energislugere. Rigtig meget energi siver ud mellem murstene. Det er helt unødvendigt. Derudover skal vores levevaner ændres. Særligt den del der handler om transportmønstret. Vi er langt

fra 2050-scenariet, som kræver teknologisk udvikling og investeringer.

I sin tale om nationens tilstand talte Obama om denne generations Sputnik-øjeblik. Der er brug for en offensiv grøn plan for at føre an i den globale udvikling. Og som han tidligere har sagt vil ”den nation som fører an i udviklingen af alternative energikilder, også være den nation, der fører an i verden”.

Spørgsmålet er, hvor vi placerer os i Danmark. Om vi vil lægge løsningerne på bordet, eller om vi vil tage dem fra bordet. Spillet er stadig åbent, indtil USA, Kina, Brasilien, Indien m.fl. rykker fra os. Imens vi venter på de politiske visioner, har NGO’er og virksomheder et langt større ansvar for at holde liv i debatten. Vi kender måske ikke fremtidens vindere. Men vi ved, hvem der bliver taberne – de der ikke rykker hurtigt nok.

Skat på finansielle transaktioner – til klimatilpasning og udvikling

Af Mette Teilmann Nielsen, assisterende koordinator for 92-gruppen

OECD vurderer, at der mangler 324 mia. dollars pr. år mellem 2011 og 2015, hvis det internationale samfund skal leve op til egne målsætninger for udvikling og klimatiltag. Hvor pengene skal komme fra, er imidlertid uvist. Et bud kan være at indføre en international skat på finansielle transaktioner. Økonomer anslår, at en skat på blot 0,05pct. på finansielle transaktioner vil kunne rejse op mod 700 mia. dollars om året.

”[...]der mangler 324 mia. dollars pr. år mellem 2011 og 2015, hvis det internationale samfund skal leve op til egne målsætninger for udvikling og klimatiltag.”

Som følge af at den finansielle sektor er underbeskattet, og da der er bred enighed om, at den har været en væsentlig årsag til den finansielle krise, er der over de seneste to år kommet stadig stigende opbakning til en beskatning af den finansielle sektor.

EU Kommissionen har i en rapport fra oktober 2010 stillet sig positiv over for muligheden, og forpligtet sig til at udforme konkrete forslag til politiske tiltag på området inden sommeren 2011. IMF og G-20 har også haft indførelsen af en global skat på den finansielle sektor på dagsordenen og det franske formandskab for G-20 i 2011 har

udnævnt emnet til at være en hovedprioritet. I EU får ideen bl.a. opbakning fra den østrigske og den belgiske regering og - ikke mindst - fra sværvægterne Tyskland og Frankrig.

Muligheden for at beskatte finansielle transaktioner fejles ofte af banen med argumentet, at det kun kan fungere, hvis skatten indføres simultant globalt, hvilket synes utopisk. Imidlertid viser analyser såvel som praksis, at en beskatning af den finansielle sektor sagtens kan indføres unilateralt eller regionalt uden negative konsekvenser for de lande, der indfører den.

”Hvis vi skal løse de globale udviklings- og klimaproblemer verden står overfor, har vi brug for omfattende midler. Her kunne en beskatning af den finansielle sektor være et godt bud.”

Argumentet om at det ikke er teknisk muligt er ligeledes blevet dementeret, blandt andet af IMF, ligesom argumentet om at skat på finansielle transaktioner skulle hindre markedet i at fungere frit og effektivt ej heller anses som et gyldigt modargument af mange økonomer.

Hidtil har den danske regering været skeptisk overfor en beskatning af den finansielle sektor. I 92-gruppen mener vi imidlertid, at den danske regering bør melde sig i gruppen af regeringer, økonomer og internationale organisationer, som taler for beskat-

ning af den finansielle sektor. Hvis vi skal løse de globale udviklings- og klimaproblemer verden står overfor, har vi brug for omfattende midler. Her kunne en beskatning af den finansielle sektor være et godt bud

Vækst og beskæftigelse – hvor er de fattigste?

Af Sanne Stephansen, politikassistent, Mellempolitisk Samvirke

Udviklingsminister Søren Pind lancerede med en artikel i Børsen d. 8. februar den såkaldte strategiske ramme for prioritetsområdet ”vækst og beskæftigelse” – som er et af fem indsatsområder i den nye danske udviklingsstrategi ”Frihed fra Fattigdom – Frihed til Forandring”.

I rammen lægger Pind op til at flytte fokus fra verdens fattigste til den private erhvervssektor. Afsnittene om hvordan der kan skabes økonomisk vækst i udvalgte partnerlande gennem bl.a. styrkelse af skattesystemer og samhandel samt vigtigheden af at løfte erhvervspolitikken op i det politiske hierarki, er udmærkede. Alle disse overvejelser kan skabe grundlag for en fornuftig og bæredygtig udvikling.

”Pinds nye papir understreger de ændrede tendenser i dansk udviklingspolitik; øget økonomisk vækst gennem kraftige forøgelse af privatsektordrevne programmer og investeringer.”

Men hvor er den direkte fattigdomsorientering og de uddybende strategier, som for-

klarer, hvordan investeringerne når de fattigste, og som sikrer en dækning af deres grundlæggende behov? De direkte investeringer i uddannelse og sundhed er mindst ligeså vigtige for bæredygtig udvikling – også i verdens fattigste lande.

”Desværre drukner fattigdomsorienteringen i politikker, som ikke tager direkte udgangspunkt i de fattigstes situation.”

Pinds nye papir understreger de ændrede tendenser i dansk udviklingspolitik; øget økonomisk vækst gennem kraftige forøgelse af privatsektordrevne programmer og investeringer. Desværre drukner fattigdomsorienteringen i politikker, som ikke tager direkte udgangspunkt i de fattigstes situation.

Derudover er det afgørende, at alle erhvervsindsatser også indeholder støtte til civilsamfundets aktører, som kan hjælpe netop de fattigste med at sikre egen overlevelse og rettigheder. Denne støtte vil sikre en reel og direkte gevinst for de fattigste.

Bindende mål for energibesparelser ønskes

Af Søren Dyck-Madsen, Det Økologiske Råd

Energibesparelser er en billig og effektiv måde for EU til at opnå både reduktioner af drivhusgasser, mindsket energibehov, større forsyningssikkerhed, bedre økonomi og mange flere job.

EU vedtog i 2007 en frivillig målsætning på 20 pct. for energibesparelser i EU. Kommissionen påpeger nu selv, at EU kun er på vej til at nå halvdelen af dette mål i 2020. Og statsministermødet den 4. februar i år erkendte, at EU ikke er på vej til at nå energisparemålet i 2020.

”Det Økologiske Råd anbefaler, at EU vedtager et ambitiøst bindende mål på mindst 20 pct. reduktion af energiforbruget i 2020[...].”

EU-Parlamentet har vedtaget (med Bendt Bendtsen (K) som rapporteur), at man ønsker et bindende EU mål på 20 pct. reduktion af energiforbruget i 2020.

Det Økologiske Råd anbefaler, at EU vedtager et ambitiøst bindende mål på mindst 20 pct. reduktion af energiforbruget i 2020 svarende til EU's frivillige mål. Et sådant relativt mål svarer til 13 pct. absolut reduktion.

Det eksisterende frivillige EU-mål er udtrykt som reduktion af EU's anvendelse af primær energi. Det betyder, at et mål baseret på reduktion i primær energi kan opfyldes ved at udnytte brændslerne bedre ved anvendelse af fjernvarme og ved at omlægge anvendelse af fossile brændsler til f.eks. vindkraft, hvilket landene allerede har vedtaget i VE-direktivet.

Danmark har vedtaget at omlægge til vedvarende energiforsyning senest i 2050. Klimakommissionen, Ingeniørforeningen og flere andre har beregnet, at dette er muligt, og at der er god økonomi i det. Men peger på, at omlægningen kun kan gøres økonomisk effektivt ved at gennemføre rigtig mange energibesparelser hos slutbrugere.

”[...]det [er] nødvendigt, at et bindende mål i EU [...] defineres som reduktion af energiforbruget hos slutbrugere.”

Derfor er det nødvendigt, at et bindende mål i EU på 20 pct. i 2020 defineres som reduktion af energiforbruget hos slutbrugere. Og at dette mål følges op af bindende krav til en forøget andel vedvarende energi stigende gradvist til 100 pct. i 2050.

EU-energitopmøde uden ny energi

Af Hanne Jersild, WWF

Da det blev besluttet, at de europæiske stats- og regeringsledere skulle mødes den 4. februar 2011 med særligt fokus på energi og innovation var forhåbningen, at rådsmødet kunne være med til at skabe nye visioner for EU's energipolitik.

Det blev imidlertid ikke til de store skridt fremad for energipolitikken – topmødets

energi blev i høj grad brugt på den presserende økonomiske krise i Europa. Mange medlemsstats kikkert er lige nu mere rettet mod den økonomiske dagsorden, end mod de udfordringer og muligheder, der knytter sig til overgangen til en energiforsyning baseret på 100pct. vedvarende energi.

Det er ærgerligt, at der ikke er større blik for, at en omlægning af energiforsyningen og udviklingen af nye energiløsninger vil være med til at styrke både den europæiske økonomi og sikkerhed.

På topmødet blev EU's målsætning om en reduktion af drivhusgasudledningen på 80-95pct. inden 2050 bekræftet, og det fremhæves i konklusionerne, at målsætningen kræver en energirevolution, som skal starte nu. Men samtidig refereres der primært til eksisterende EU-lovgivning og tidligere beslutninger frem for til nye initiativer, der skal få revolutionen til at ske.

”Det er ærgerligt, at der ikke er større blik for, at en omlægning af energiforsyningen [...] vil være med til at styrke både den europæiske økonomi og sikkerhed.”

Det blev således ikke erkendt på topmødet, at det er nødvendigt at hæve EU's reduktionsmål fra 20pct. til mindst 30pct. i 2020,

for at en 80-95pct. reduktionsmålsætning er realistisk i 2050.

”Hvis EU for alvor skal rykke på energi- og klimaområdet i de kommende år, er der behov for en langt stærkere vilje til at forpligte sig fra medlemsstaternes side [...]”

Og selv om det blev konstateret, at EU-landenes frivillige målsætning om 20pct. energibesparelser i 2020 ikke vil blive nået med den nuværende hastighed, kan der fortsat ikke opnås enighed om en bindende målsætning, ligesom der ikke på anden måde blev lagt op til, hvordan indsatsen konkret kan styrkes.

Hvis EU for alvor skal rykke på energi- og klimaområdet i de kommende år, er der behov for en langt stærkere vilje til at forpligte sig fra medlemsstaternes side, end EU's stats- og regeringsledere var parate til på topmødet den 4. februar.

Stigende fødevarepriser – en global udfordring der må løses

Af Mette Teilmann Nielsen, assisterende koordinator for 92-gruppen

I begyndelsen af februar meldte FN's fødevarerorganisation FAO, at deres månedlige fødevarerprisindeks viste, at fødevarerpriserne i januar, for syvende måned i træk, var steget, og at de globale fødevarerpriser i dag er de højeste, siden organisationen i 1990 begyndte at måle disse månedligt.

Når fødevarerpriserne stiger, rammer det ikke mindst befolkningerne i verdens fattigste lande. Ifølge FAO bruger befolkningen i de mindst udviklede lande 50-80pct. af deres budget på mad, og for dem har prisstigningerne fatale konsekvenser. Op mod 1 mia. mennesker sulter i dag, og dette tal vil med stor sandsynlighed stige, hvis stigningen i fødevarerpriserne fortsætter. Således medførte fødevarerkrisen i 2008, ifølge

FAO, at 100 mio. flere mennesker blev kastet ud i sult.

”[...] vi mangler stadig en løsning for, hvorledes vi i fremtiden kan brødføde hele jordens befolkning på en retfærdig og bæredygtig måde.”

Årsagerne til de drastiske og kontinuerlige stigninger i fødevarerpriser er mange: Stigende velstand og dermed øget forbrug, klimaforandringer, investorers spekulation i fødevarer, øget protektionisme, stigende forbrug af biobrændstof, befolkningstilvækst, jorderosion, svindende grundvandsmagasiner, stagnerede høstudbytter i de udviklede lande mv.

"[...] vil vi hindre, at millioner af mennesker kastes ud i sult, må udfordringen tages seriøst og Danmark bør gå forrest i løsningen af problemet."

Den stærke stigning i fødevarepriserne er ikke et midlertidigt fænomen. Klimaforandringer er en realitet og en tommelfingerregel siger, at for hver grad temperaturen stiger, falder høstudbyttet med 10pct.. Vestens fortsatte overforbrug, et stigende forbrug i de fremadstormende vækstøkonomier samt en befolkningstilvækst på 80 mio. om

året er ligeledes kendsgerninger, vi må forholde os til.

Verdens ressourcer er således under massivt pres, og vi mangler stadig en løsning for, hvorledes vi i fremtiden kan brødføde hele jordens befolkning på en retfærdig og bæredygtig måde. Som de mange nævnte årsager til de stigende fødevarepriser viser, fordrer det indsats på mange områder, hvis vi skal løse problemet. Men vil vi hindre, at millioner af mennesker kastes ud i sult, må udfordringen tages seriøst og Danmark bør gå forrest i løsningen af problemet.

Kan energiudnyttelse af biomasse være bæredygtigt?

Af Christian Ege, sekretariatsleder, Det Økologiske Råd

I dag udgør biomasse langt den største del af den vedvarende energiforsyning i Danmark. Jeg taler her kun om fast biomasse, f.eks. halm, flis, pil eller græs fra slåning fra naturarealer. Disse spiller en stor rolle i Klimakommissionens scenarier.

Der vil blive kamp om biomassen og stigende priser i de kommende årtier. Derfor skal vi indstille os på, at brug af biomasse i stort omfang er en overgangsløsning. På den anden side kan vi på kort sigt ikke undvære biomassen som led i en omstilling væk fra fossile brændsler. Men vi skal sørge for, at biomassen udnyttes bæredygtigt.

"Der vil blive kamp om biomassen [...] i de kommende årtier. [...] Det er bl.a. derfor nødvendigt, at EU laver bæredygtighedskriterier for biomasse."

Energiselskaberne (Dansk Energi) søger i dag at undgå øget brug af halm. De vil i stedet forøge importen af træflis. Brug af halm kræver særlige foranstaltninger for at undgå tæring i kedlerne. Men der kan være usikkerhed om flis fra Rusland, Baltikum eller Canada er dyrket bæredygtigt.

"Biomasse er [...] mange ting, og det er vigtigt at have alle aspekter med, når man skal vurdere om brug af biomasse er bæredygtigt."

Det er bl.a. derfor nødvendigt, at EU laver bæredygtighedskriterier for biomasse. Sådanne kriterier er lavet for flydende biobrændstoffer, men disse inddrager endnu ikke de indirekte effekter på landudnyttelsen – som hvis man f.eks. dyrker sukkerrør til energiformål på marker i Brasilien, som tidligere blev brugt til soja, og så rydder regnskov til sojadyrkning i stedet.

Det er nødvendigt fortsat i en rum tid at bruge dansk halm til energiformål. Men også her skal bæredygtighedskrav opfyldes. Fjernelse af halm fra markerne kan føre til forringelse af jordens humusindhold. Det er dog kun et problem på steder, hvor der ikke spredes gylle – og her kan man i stedet kompensere med efterafgrøder.

Herudover kan man dyrke energiafgrøder. Det må ikke ske ved at tilplante naturarealer. Men man kan bl.a. erstatte dyrkning af raps med pil, som giver et langt større energiudbytte pr. ha. Endelig er der mulighed

for at bruge kløvergræs, som også kan forbedre sædskiftet, samt græs fra slåning af naturarealer til biogas. Og man kunne forbedre udnyttelsen af de store mængder træ, der i dag brændes i brændeovne med ringe energiudnyttelse.

Biomasse er altså mange ting, og det er vigtigt at have alle aspekter med, når man skal vurdere om brug af biomasse er bæredygtigt.

ARRANGEMENTER

Lørdag d. 12. marts
Galleri Galschiøt i Odense

BÆREDYGTIGE SIGNALER!

- løsninger og begejstrende folkeoplysning, eller blot ét afmægtigt SOS?

Øko-net's årsmøde 2011 med generalforsamling og seminar om at skabe begejstring og lokal forankring om én bæredygtig folkeoplysning.

Oplæg v. Peter Hesseldahl, Søren Hermansen og Kai Arne Armann. Rundvisning på Galleri Galschiøt og præsentation af Balanceakten v. Jens Galschiøt. Åben talerstol og hyggeligt samvær lørdag aften.

Pris: 325 kr. for medlemmer af Øko-net. Ikke medlemmer: 575 kr.

Tilmelding: Senest d. 7.marts 2011 på tlf. 6224 4324.

Yderligere information: www.eco-net.dk.

Mandag d. 28. marts
kl. 14.30-16.00
Sted annonceres snarest

Det Grønne Topmøde

Imens vi venter på startskuddet til den egentlige valgkamp, tager WWF forskud på de mange vælgermøder, der snart vil skyde op over Danmark.

Kom og deltag i Det Grønne Topmøde. Her sætter vi en af tidens største udfordringer til debat - nemlig klima- og energiudfordringen. WWF inviterer derfor alle interesserede til at komme med til mødet efter først-til-mølle princippet.

Paneldeltagerne er:

Lykke Friis, Klima- og energiminister (V)

Margrethe Vestager, Formand og energiordfører (R)

Anne Grete Holmsgaard, Klima- og energiordfører (SF)

Mette Gjerskov, Klima- og energiordfører (S)

Tilmelding og yderligere information:

wwf.dk/dk/Menu/Det+gør+WWF/Det+Grønne+Topmøde

2. tirsdag i måneden
kl. 17.00-19.00
En cafe i København
(Se: www.greendrinks.org.)

Green Drinks København

I over 300 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR. Mange mennesker har på denne måde udvekslet erfaringer, fundet jobs, skabt netværk, m.v.

Pris: Gratis, men tilmelding modtages gerne: greendrinks.cph@gmail.com

Yderligere oplysninger: Kontakt Anders Knudsen: 2239 0103

Øko-kalenderen på Øko-info

Nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet på:

www.eco-info.dk

Redaktion

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af Troels Dam Christensen og Mette Teilmann Nielsen, 92-gruppen, og Anne Liv Eberlein, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på

www.92grp.dk

Ønsker du at til- eller afmelde nyhedsbrevet, send en mail til:

92-gruppens_nyhedsbrev@wwf.dk

92-gruppen

c/o Care Danmark
Nørrebrogade 68 B

2200 København N

T 35 24 50 90

E 92grp@92grp.dk